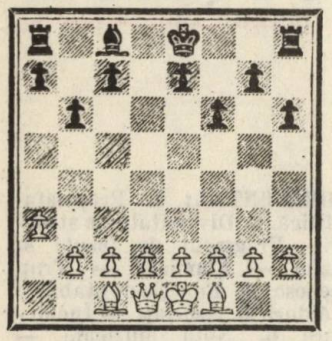

în sensul că, teoretic, dacă doi jucători vor să ajungă într-o astfel de situaţie, ei o pot face conformîndu-se regulilor jocului.

Presupunînd că s-a ajuns în poziţia din diagramă, vă rugăm să răspundeţi la următoarea întrebare: negrul, fiind la mutare, are voie să facă rocada? La prima vedere s-ar părea că întrebarea nu are rost: de ce nu ar avea negrul acest drept acum? O analiză mai atentă a poziţiei, o retroanaliză, cum îi mai spun specialiştii, arată însă, printr-o frumoasă demonstraţie de logică şahistă, că negrul nu poate face rocada! De ce?

Iată de ce. Negrul fiind la mutare, înseamnă că albul a mutat ultimul iar mutarea sa nu a putut fi decît a2—a3 în consecinţă, ultima mutare a negrului trebuie să fi fost capturarea piesei albe care mutase anterior. Această piesă a putut fi doar un cal, pentru că turnurile albe nu aveau cum să treacă peste barajul propriilor pioni. Dar cine a capturat un cal alb? Cercetînd structura pionilor negri se poate constata că nici unul nu a putut lua figura neagră. Să-l fi capturat nebunul pe c8? Imposibil Ca să fi ajuns la c8, calul ar fi trebuit să vină de pe cîmpul d6 — singurul neocupat — şi atunci regele negru ar fi fost în şah. Să fi capturat calul turnul din a8? Nu se poate, neexistînd cîmp de pe care calul să fi putut veni pe a8. Deci, calul alb, a fost luat fie de regele negru, fie de turnul de pe h8. Or, fie într-un caz, fie în celălalt, rocada nu mai poate fi efectuată, întrucît, conform regulamentului, se pierde dreptul la rocadă dacă regele sau turnul au mutat anterior.

Această interesantă problemă de analiză retrogradă aparţine englezului Ramond Smullyan şi a fost publicată într-o carte în mod semnificativ intitulată „Misterele şahiste ale lui Sherlock Holmes"...

CELE MAI PUTERNICE TURNEE

Richard William Barnes Clarke, un englez pasionat de statistici, a alcătuit un original clasament al celor mai puternice turnee de şah disputate de la mijlocul secolului trecut şi pînă în anul 1960. Folosindu-se de sistemul de evaluare creat de Arpad Elo — sistem adoptat de federaţia internaţională de specialitate — Barnes Clarke a efectuat un număr enorm de calcule pentru a găsi Eloul principalilor jucători de şah care au evoluat în lume în decursul unui veac, Elo care a trebuit recalculat la fiecare cinci ani! şi pe baza căruia a calculat categoria tuturor turneelor internaţionale din perioada menţionată. Lista concursurilor luate în considerare nu a cuprins concursurile după sistem elveţian.

În clasamentul care a rezultat, cele mai puternice turnee, avînd un coeficient care le situează **deasupra categoriei 15,** sînt: AVRO — 1938, campionatul mondial din 1948, turneele candidaţilor din 1950 (Budapesta) şi 1953 (Neuhausen-Zurich). Printre turneele de **categoria 15** au fost clasate St. Petersburg — 1895 — 1896, New York — 1927, Nauheim-Stuttgart-Garmisch 1937, campionatul U.R.S.S. 1941, turneele candidaţilor din Amsterdam-1956 şi Bled Zagreb—Belgrad 1959. Urmează şapte turnee de categoria 14, 15 de categoria 13, 21 de categoria 12 etc.

GAMBITUL DIN CELULA CONDAMNAŢILOR...

„Tactica lui Grob" este titlul unei cărţi mai puţin obişnuite care a apărut în Anglia scrisă de un... fost condamnat la moarte din Virginia, Statele Unite. Claude Bloodgood, autorul cărţii, fusese condamnat cu mulţi ani în urmă pentru ucidere. Pedeapsa capitală a fost comutată în închisoare pe viaţă şi ulterior, datorită purtării bune pe care a avut-o, a beneficiat de reduceri de pedeapsă şi, pînă la urmă, a fost eliberat. După cum arată el, ceea ce l-a ajutat foarte mult în viaţa din închisoare a fost jocul de şah. Primind aprobarea să participe la concursuri prin corespondenţă, el a jucat numeroase partide şi a experimentat cu albul, neobişnuita mutare 1. g4 cu care începe deschiderea Grob, după numele maestrului elveţian Henri Grob, care a popularizat-o într-o serie de partide prin corespondenţă. Ceea ce este interesant e faptul că Bloodgood a cîştigat un mare număr de partide cu această deschidere. După ce s-a eliberat, a scris cartea în care publică partidele cîştigate şi analizele făcute pe marginea lor.

La **1.g4,** cîţiva adversari, au răspuns **1...d5** şi, după **2. Ng 2,** au acceptat imprudent sacrificiul pionului g luîndu-l cu nebunul. Numai că după **3. c4** albul obţine o puternică iniţiativă şi după **3... c6 4. Db3, Dc7 5.c:d5, c:d5 6. Cc3, d47Cb5, Db, 6 8. N:d5** albul cîştigă partida.

Rubrică realizată de
U. VĂLUREANU

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

BIOLOGIE

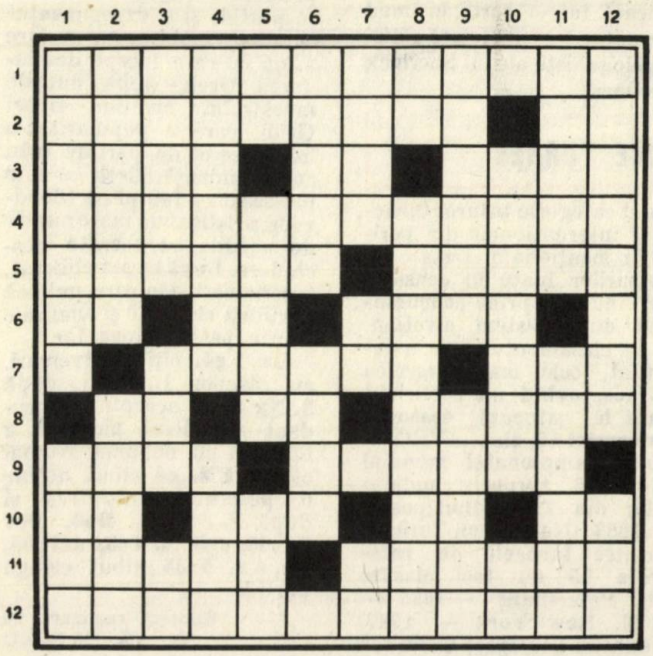

ORIZONTAL: 1. Proprietate fizică. **2.** Diversitate de structuri — Fragment de ţesut! **3.** Hazliu — Aluminiu — Trup omenesc. **4.** Funcţie de stabilire a căldurii **5.** Asociaţi — Încuietoare **6.** Notă muzicală — Poftim — Preţ (înv.) **7.** Maimuţă africană cu corpul acoperit de păr lung şi rar —Rumegător tibetan lăţos **8.** Fiica lui Inacos adorată de Zeus pentru frumuseţea ei — Aur — Feerică rezervaţie naturală unde îşi dau întîlnire cele mai multicolore penaje **9.** Gust — Ne obligă să ne îmbrăcăm mai gros **10.** Caut! — În anotimpul florilor — Litiu — Dispun **11.** Cămară ţărănească — Ca elefanţii **12.** Funcţie biologică.

VERTICAL: 1. Ferire — Nu-i acut! **2.** Flori — Maladie **3.** De puţine ori — Deschiderea glandei sudoripare — Altă notă muzicală **4.** Capital (înv.) — Omenesc **5.** Cute! — A doua coasă — Corp prea expus la soare **6.** Se poartă la ţară — A îndrăgi **7.** Drum — Sodiu — Nichel. **8.** Călit la picioare! — Se referă la glande **9.** Lemnar — Rază pornită **10.** Funcţie de sensibilitate a pielii — De la (înv.) **11.** Război casnic — Ispitiţi **12.** Disciplina filozofică profund umană — Zece sute

Prof. IULIAN CONSTANTIN ŞANDRU

Dicţionar: **NART, SIRMAIA, TEARA.**

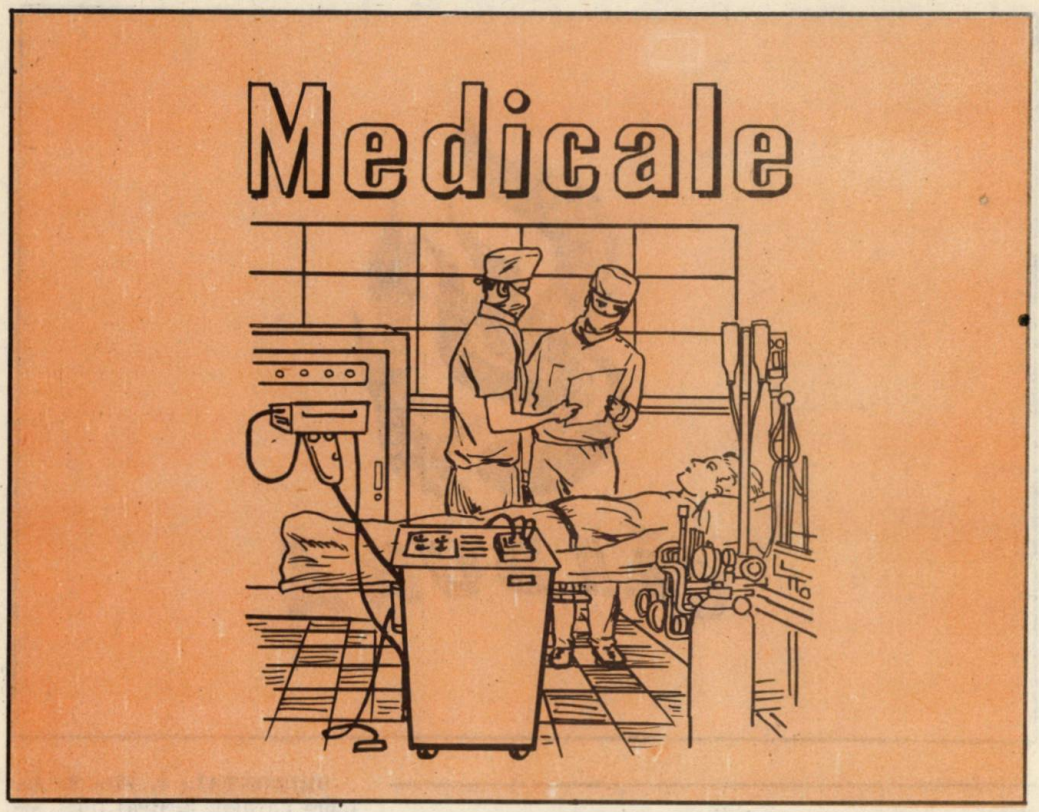

ORIZONTAL: 1. Metodă de cultură microbiană pe medii speciale asupra cărora se încearcă eficacitatea diferitelor antibiotice **2.** Izvor cu apă caldă — Epidemie **3.** Nu-s deși — Fiertură **4.** Degajă — Bariu — Deschide glanda sudoripară **5.** Legătură de siguranță — Zeu **6.** Nemișcat — Fibre senzitive **7.** În van — În acest loc — Cioban **8.** Corabie — Aparataj medico-sanitar (abr.). **9.** Margine — Acorda respect **10.** Dilatarea patologică localizată a unei artere — Unitate de măsură (pl.) **11.** Cap de termos — Piatra Neamț (abr.) — Geamăt scurt **12.** La școală — Membrană a ochiului.

VERTICAL: 1. Manifestare impulsivă **2.** Popor — Sodiu — Cerc **3.** Coșul pieptului — Totalitatea bunurilor **4.** Drum **5.** Beriliu — Armă a imunității (pl.) **6.** În iris — Dintre **7.** Ființă superioară — Pricepuți — În schelet **8.** Dezinsecție cu gaze — Oaste **9.** În turle — Miros plăcut — Control tehnic (abr.) **10.** În apă — Imagini în somn — Perioadă (pl.) **11.** Capacitatea de a fixa, conserva și reda — Mijloc de transport **12.** Ocrotesc — Guturai

ANGHEL CRÎNGEANU

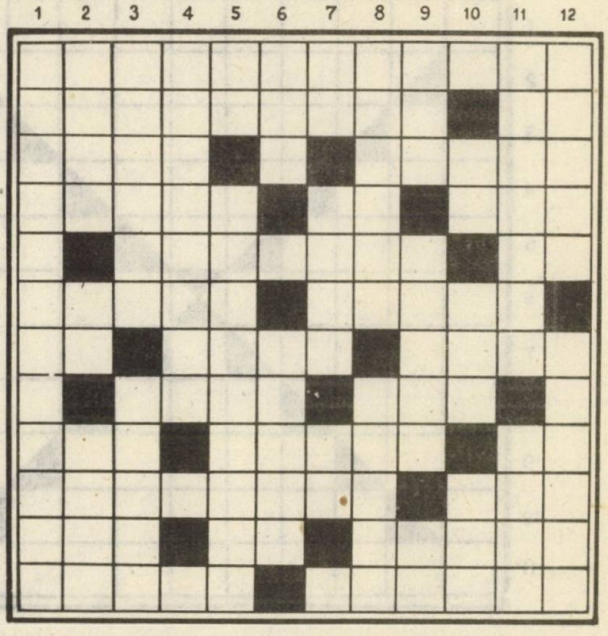

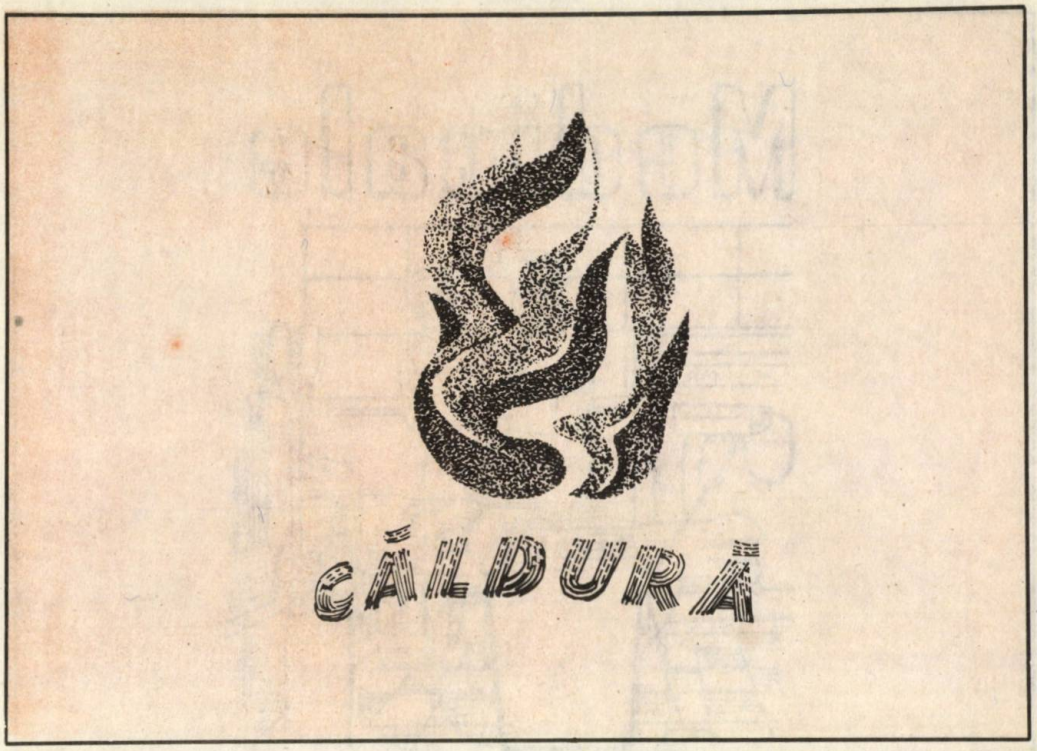

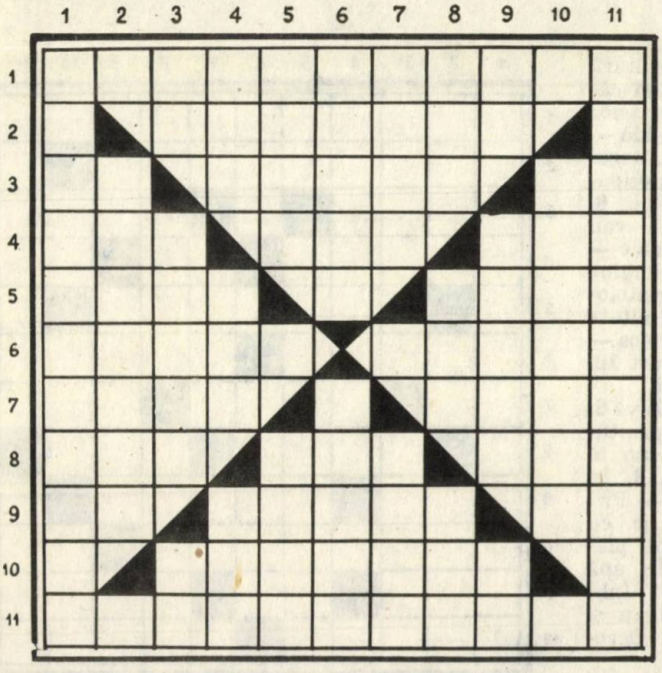

ORIZONTAL: 1. Fire **2.** Au febra aurului. **3.** Rea! (foc) — În vatră arde focul — Încep căldurile! **4.** Mic la mare — Vorba vine — Pui de leu **5.** Materia cenușie a fiarelor — Ca un fum (fără foc) **6.** Cu autoaprindere din fire — Zahăr topit **7.** Ars de soare (leg.) — Unul ici, altul colea 8. Pușcat într-o aripă! — Cîmpul muncii — Joc cu foc **9.** Din focar în cenușar! — Stinși din viață — Pune mîna! **10.** De ale căldurii **11.** Al toridului inel terestru.

VERTICAL: 1. Încălzire cu aburi **2.** Căruță cu motor (sic) **3.** Magmă incipientă! — Complet uscat — Pronume **4.** Căldurica puiului — Centru caloric! — Ceea ce-mi aparține **5.** Aprinde focul inimii — Fel **6.** L-a tras curentul — Înainte „cu căldură" **7.** Mort printre vii — Buruiană **8.** Emir! — Ață — Termici, în sfîrșit! **9.** Sleită la mijloc! — Număr cu diagonală — Esență de leac! **10.** Căldura alimentelor (pl) **11.** Vizibil afectați de căldură.

LUDOVIC OPREA

ORIZONTAL: 1. Salut familiar — Oraș în U.R.S.S. — 2. Luna care încheie anotimpul uscat în Costa Rica — Cetatea eternă 3. Stat în Asia — Poezie de 14 versuri 4. Principalul său rîu este Karun — Agregat mineral constituent al scoarței terestre — Teo! 5. Țară bîntuită de harmattan, vînt fierbinte, încărcat de nisip — Deține primul loc pe glob la exploatarea diamantelor 6. Fotbaliști avansați 7. Primit cu anticipație — Negație — Pronume posesiv 8. Nichel — Poate fi azotic, de pildă — Oraș antic 9. Nu e încă zob — Aglomerație urbană — Frunzele bradului 10. Oraș în centrul Italiei — Boală de stomac 11. Calculează medii 12. Venit regulat — Punct de oprire.

VERTICAL: 1. Tirich Mir (7700 m) este cel mai înalt vîrf al acestei țări — Republica Socialistă România 2. Stat în Venezuela — Le fac musafirii 3. Negrii hutu și tutsi sînt majoritari în această țară — Deșertul nisipos Rule al Khali aparține acestei țări 4. Din pădurile tropicale — Ține — Întreprinderea de transporturi Timișoara 5. Nume feminin — Ținutul lui d'Artagnan 6. Azotat — Între cornee și cristalin 7. Din portul popular — Țara cu cel mai mare port — Țese! 8. Sec! — Cupru — Urcat 9. Frică mare — Lac revărsat! 10 Fluviu navigabil în Europa — Cărbune superior 11. Zăpăcită — Plantă cu frunze aromate 12. Obligați — A da la ciur.

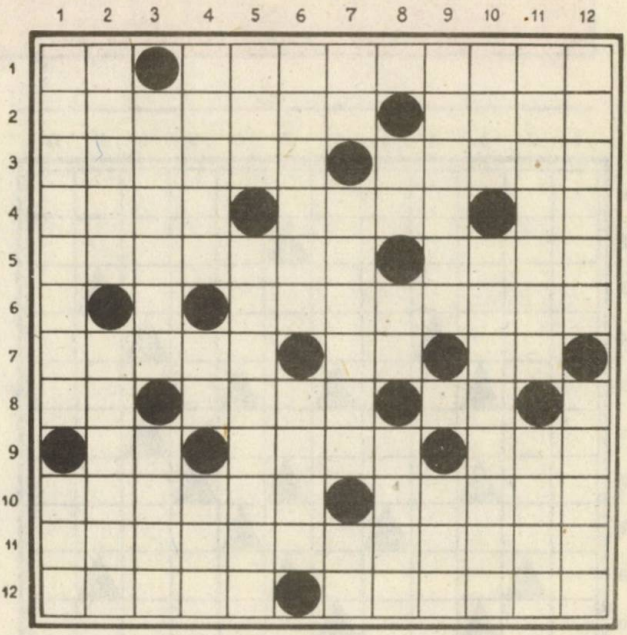

SORIN GIURCONIU

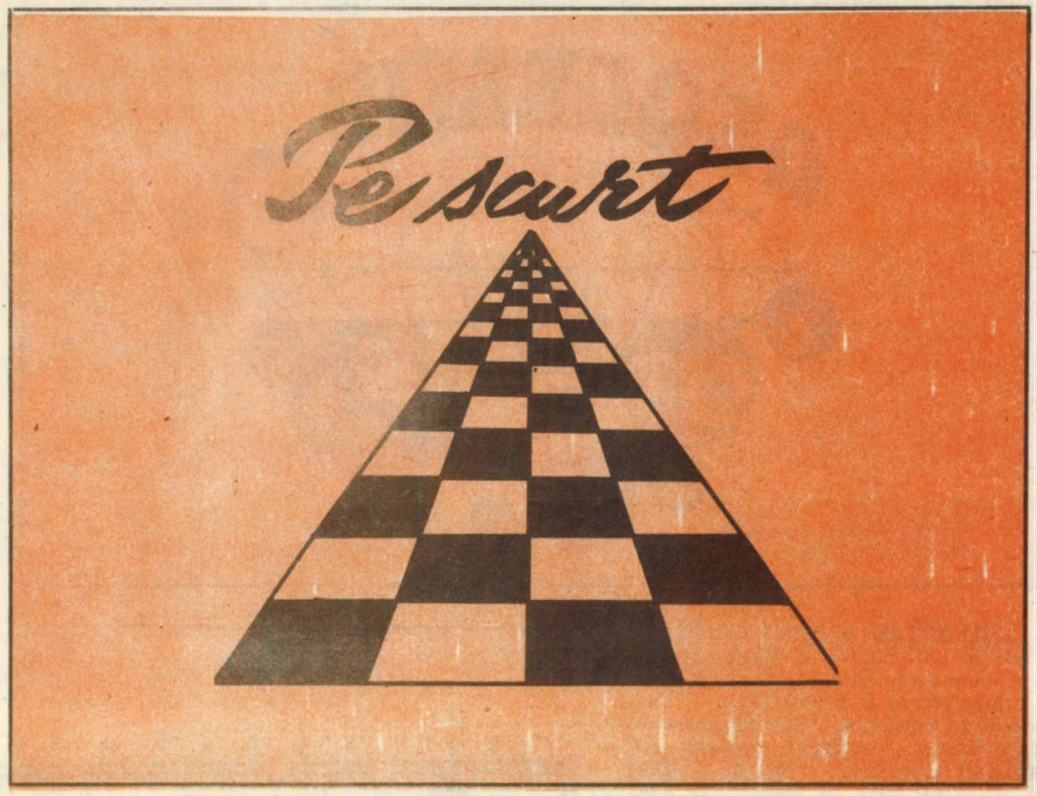

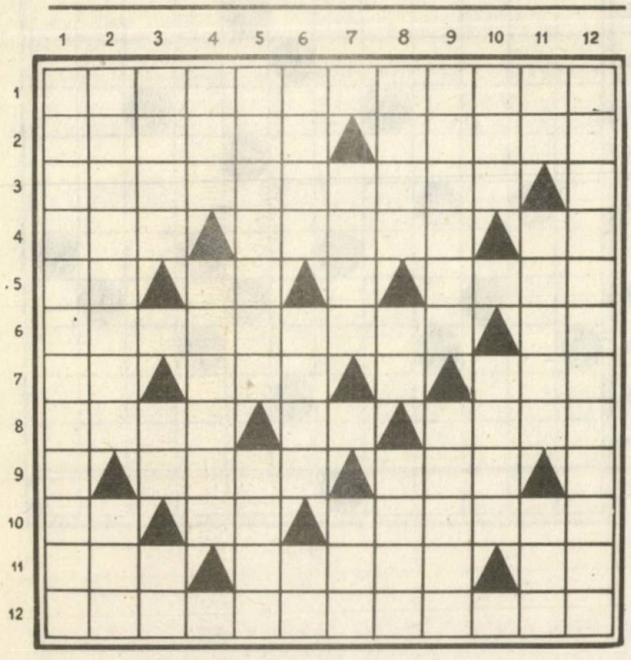

ORIZONTAL: 1. Scurt și concis (fig.) 2. Repetări — Budoar 3. Muncitoare. 4. Jumătate de pesos! — Face la fel — Rîme! 5. Pronume voievodal — Suflă din stînga! — Nu mai fac nimic 6. Alcătuiți din materie — Decilitru 7. Pîine! — Ultimul cadril! — Indică direcția 8. Înghețați — Pică întotdeauna la mijloc! — Copac rupt 9. Beretă — Alean 10. Metru cub! — Pui un leu! — Impregnată cu ceară 11. Se inspiră — Decembrie, ianuarie și februarie — Însă 12. Transfer de energie sau semnale.

VERTICAL: 1. Imprimat pe bandă de la distanță 2. Numele și pronumele la butonieră (pl.) — Prezintă parada stelelor (sic!) 3. În aceeași localitate — Curb la capete! — Soare 4. Jumătate din Europa! — Film fragmentat 5. Voci — Pieziș 6. Cadență — Pieptar — Înainte de masă! 7. Mioara — Cîntă greierul 8. Automobil italian — A șasea notă — Compact 9. Din nou — Roșie cu galben. 10. Fire subțiri — A cîrmi 11. La tata! — Receptor — Sunet simplu 12. Țin energie electrică.

CONSTANTIN UNTARU

ORIZONTAL: 1. Autorul schiței „Căldură mare" 2. La umbră feriți de arșița verii 3. Ignorant 4. La imaș — Apărea 5. Autorul poeziei „În arșița verii" — Gaz incolor 6. Numeral — Nu face nimic 7. Tăcere — Așadar 8. Avantaj — Discurs înflăcărat 9. România (abr.) — Viticolă — Orificiul — intim 10. Încălzită exagerat — Astru.

VERTICAL: 1. Căldură tropicală 2. Tentante 3. Crăpa la mijloc — Negație 4. Cărbuni în foc — Voltamper (abr.) 5. Dezbrăcați — Cunoști 6. Producea — Foc inofensiv 7. Fire — Al cincilea element al Universului în concepția unor filozofi antici 8. Încleiată — De băut 9. Produce o temperatură foarte ridicată — Giuvaer 10. Drumuri la munte și la mare.

CONSTANTIN NICULCEA

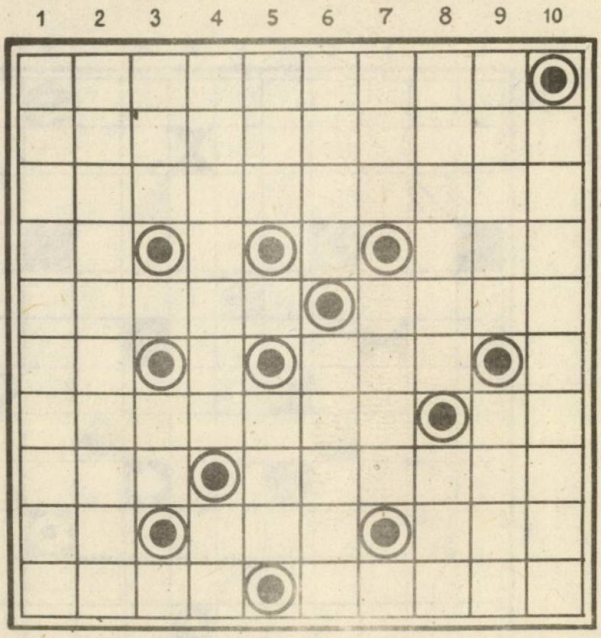

ORIZONTAL: 1. Vestit tipograf german (1400—1468) — 14 stampile! 2. Opere tipărite prin folosirea aceluiași zaț tipografic (pl.) — Îndreptarea erorilor de tipar (pl.) 3. Patrița, de exemplu, cu care se presează materialul într-o matriță — Etalonul slăbiciunii 4. Primele în zaț! — Greșală — 15 monograme! 5. Grăunțe de ovăz servind ca nutreț — Ruda albinei 6. Răsărit de soare! — Ofensa (fig.) — Bucle din freză 7. Familie străveche — Pînză rară și subțire 8. Te scoate la lumină — Pată neagră care apare uneori la tipar între cuvinte — Joc 9. Valoare în Iran — La linograf și linotip! — Oraș în U.R.S.S. 10. Constructorul mașinii tipografice de cules și turnat litere „monotip" (1887) — Aluminiu 11. Băț în roată — Melodie scurtă (pl.) 12. Corp de literă de 12 puncte tipografice — Muncitor tipograf.

VERTICAL: 1. Inventatorul stereotipiei (1725) — Semn tipografic — 2. Scos din apă — Se acri — Raport matematic 3. Ansamblul operațiunilor pentru imprimarea textelor — Caracter tipografic. 4. Petit fără margini! — Culoare — Cu lățime mare 5. Inventatorul heliografiei (1813) — Dromader... în nară! 7. Procedeu de tipar de artă pentru imagini, în care forma de cupru se pregătește prin gravare manuală 8. Comune la tipare și litere! — Posezi — Sînt în asterisc! — Graminee 9. Formă de literă de tipar fără picioruşe executată numai din arce și segmente de dreaptă — Gen de orhidee 10. Argint — Grimasă — În vinietă! 11. Operă de artă grafică de obicei gravură sau litografie — Literă cu corpul de 5,16 puncte tipografice 12. Inventatorul linotipului.

PETRU PARDAU

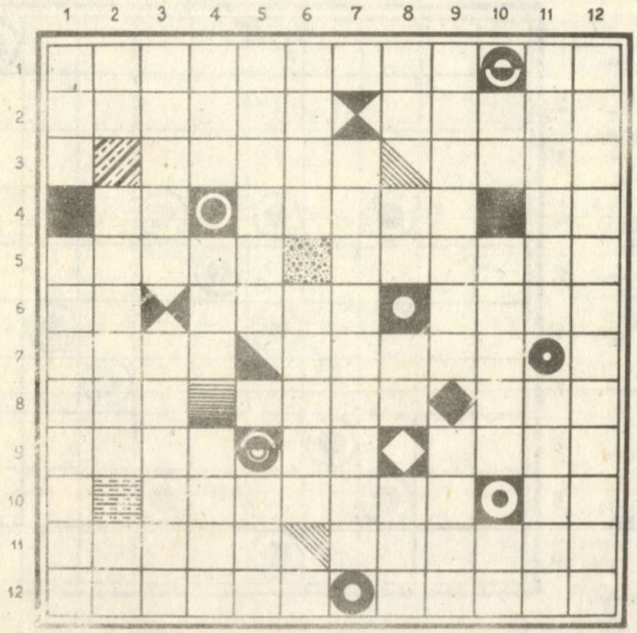

Dicționar: AMGA, ANIE.

DEZLEGĂRILE JOCURILOR

CE VA APARE?

ÎN DOUĂ PĂRȚI EGALE

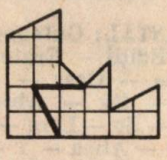

COMPLETARE

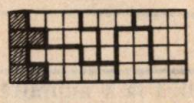

EXERCIȚIU DE MEMORIE

TEST NUMERIC

24 13	63 25	12 43
54 71		54 46
12 24	76 34	11 32

PIRAMIDA

1, 6, 7, 4, 8, 6, 7, 9, 5, 7.

*

CÎTE?

Trei desene sînt identice: nr. 4, 5 și 8.

*

COORDONATE

2-C, 8-E, 11-D.

*

CUI APARȚIN?

Primul zmeu aparține celui de al doilea copil, al doilea zmeu primului copil, al treilea zmeu celui de al treilea copil (de la stînga la dreapta)

*

CASETA CU SEMNE

B—1 și C—4.

*

PATRU COLOANE

Cele patru coloane pot fi reconstituite prin următoarea îmbinare: 1, 8 și 10; 2, 5 și 9; 3, 7 și 12; 4, 6 și 11.

*

PE NEGATIV

Ceainicul nr. 5

*

ROȚILE

Fragmentele 1 și 4 aparțin roții A, dar nu sînt suficiente; fragmentele 2 și 3 aparțin roții B.

ÎN OPT SECTOARE EGALE

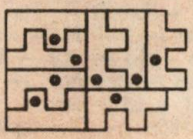

UNIREA PUNCTELOR

CURSA CU OBSTACOLE

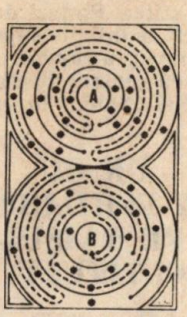

TOTAL 20

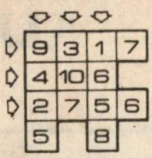

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE (Dezlegări)

BIOLOGIE

ORIZONTAL: Elasticitate — Varietate — Es — Ilar — Al — Stat — Termoreglare — Aliați — Lacăt — Re — Ia — Nart — I — E — Pavian — Iac — Io — Au — Delta — Acru — Brumar — Ut — — Mai — Li — Am — Celar — Nasosi — Transpirație.

MEDICALE

ORIZONTAL: — Antibiograma — Geotermal — Ep — Rari — I — Zeama — Emana — Ba — Por — S — Centură — Ra — Inert — — Nervi — Va — Aici — Oier — I — Arca — Ams — I — Tiv — Onora — Tn — Anevrism — Ari — Ter — Pn — Icnet — Elevi — Retina.

CĂLDURĂ

ORIZONTAL: — Temperament — E — Aurarii — Ra — Focar — Ca — Mus — Sic — Ban — Oțel — T — Fals — Focos — Sirop — Icar — T — Rari — Cat — Ses — Tir — Ar — Morți — Ea — R — Termice — T — — Ecuatoriali.

AMINTIRI ESTIVALE

ORIZONTAL: — Caragiale — Adăpostiți — Nepriceput — Im — I — A — Ivi — Cerna — Etan — Un — S — Sta — E — Liniște — Or — Atu — Tiradă — Ro — Vin — Por — Arsă — Soare

GEOGRAFIE

ORIZONTAL: Pa — Leningrad — Aprilie — Roma — Kuwait — Sonet — Iran — Roca — To — Senegal — Zair — T — D — Atacanți — Avans — Nu — Ta — Ni Acid — Ur — C — Zeo — Oraș — Ace — Rimini — Ulcer — Statistician — Rentă — Stație.

PE SCURT

ORIZONTAL: Telegrafiată — Ecouri — Iatac — Lucrătoare — U — Eso — Imita — Rm — Io — Su — T — — Stau — Materiali — Dl — Pn — Ril — A — Via — Reci — Ic — Ciot — I — Basc — Dor — O — Mc — Lu — Cerată — Aer — Iarnă — Or — Transmisiune.

POLIGRAFICĂ

ORIZONTAL: Gutenberg — Sm — Ediții — Erate — D — Piesa — Ogar — Za — Păcat — Mg — Abrac — Viespe — So — Leza — Span — Trib — Atica — T — Est — Spis — Șah — Rial — In Amga — I — Lanston — Al — Spița — Ariete — Cicero — Zețar.

TESTE • TESTE (Soluții)

ECHILIBRU PARADOXAL?

În prealabil, s-au scos din cutie atîtea rînduri de biscuiți cît se întinde suprafața ei destinată a rămîne în aer, astfel că centrul de greutate al cutiei rămîne în spațiul mesei.

UN OU ÎN ECHILIBRU PE TĂIȘUL CUȚITULUI

Oul trebuie să fie „preparat“ dinainte; oul — crud — este golit de conținutul său, care poate fi supt sau suflat prin două găurele făcute cu acul, la cele două capete; după ce oul golit s-a uscat bine, umpleți-l cam o treime cu nisip fin, prin aceleași găuri prin care l-ați golit; nisipul trebuie să fie foarte uscat, iar mîna care ține cuțitul... să nu vă tremure de emoție.

O CIFRĂ „CHEIE“

Puteți să vă chinuiți mult și bine, căci problema ca atare e insolubilă; oricum ați distribui cartonașele, cele două sume vor fi inegale. Totuși, întrucît e vorba numai de o păcăleală nevinovată, puteți dovedi perspicacitate recurgînd la un subterfugiu: reținînd că propunerea nu vă obligă la o anumită așezare a cartonașelor, îl veți întoarce pe ultimul astfel ca din 9 să rezulte echivalentul său răsturnat, adică 6; așa, soluția are toate șansele; sînt posibile 3 variante unde cifra 9 nu mai figurează, pentru că ați transformat-o în... 6, deci 1458—2367 sau 1467—2358 sau 1368—2457.

AMPRENTELE OBIECTELOR

1 — E; 2 — K; 3 — N; 4 — F; 5 — J; 6 — A; 7 — B; 8 — M; 9 — H; 10 — C; 11 — I; 12 — D; 13 — L; 14 — G.

ALMANAHUL MAGAZIN — 1981

Coperta: SERGIU GEORGESCU
Tehnoredactor: ION IVAȘCU

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii“

DE CE DELTA DUNĂRII?

Fiindcă:

— **orice fantezie pălește în fața realității fascinante;**
— **imaginile feerice surprind pe omul de știință și încîntă pe iubitorul de natură și frumos;**
— **împărăția apelor și stufului devine magnifică în incendiul apusurilor de soare;**
— **pe insulele plutitoare (plaur) ce se mișcă în ritm de menuet, se află cel mai bogat parc faunistic din Europa;**
— **locuitorii deltei vă vor întîmpina cu cea mai caldă ospitalitate.**

ÎNTREPRINDEREA DE TURISM, HOTELURI ȘI RESTAURANTE BUCUREȘTI

organizează excursii în Delta Dunării, în timpul sezonului estival.

Rețineți adresele:

— **Str. Mendeleev, nr. 14, telefon 59 37 60**
— **Bd. Republicii, nr. 68, telefon 14 08 00**
— **Bd. 1848, nr. 4, telefon 13 75 33**
— **Bd. N. Bălcescu, nr. 35, telefon 15 74 11**
— **Calea Griviței, nr. 138, telefon 18 02 37**
— **Calea Moșilor, bloc 55, vis-a-vis de Bucur-Obor**

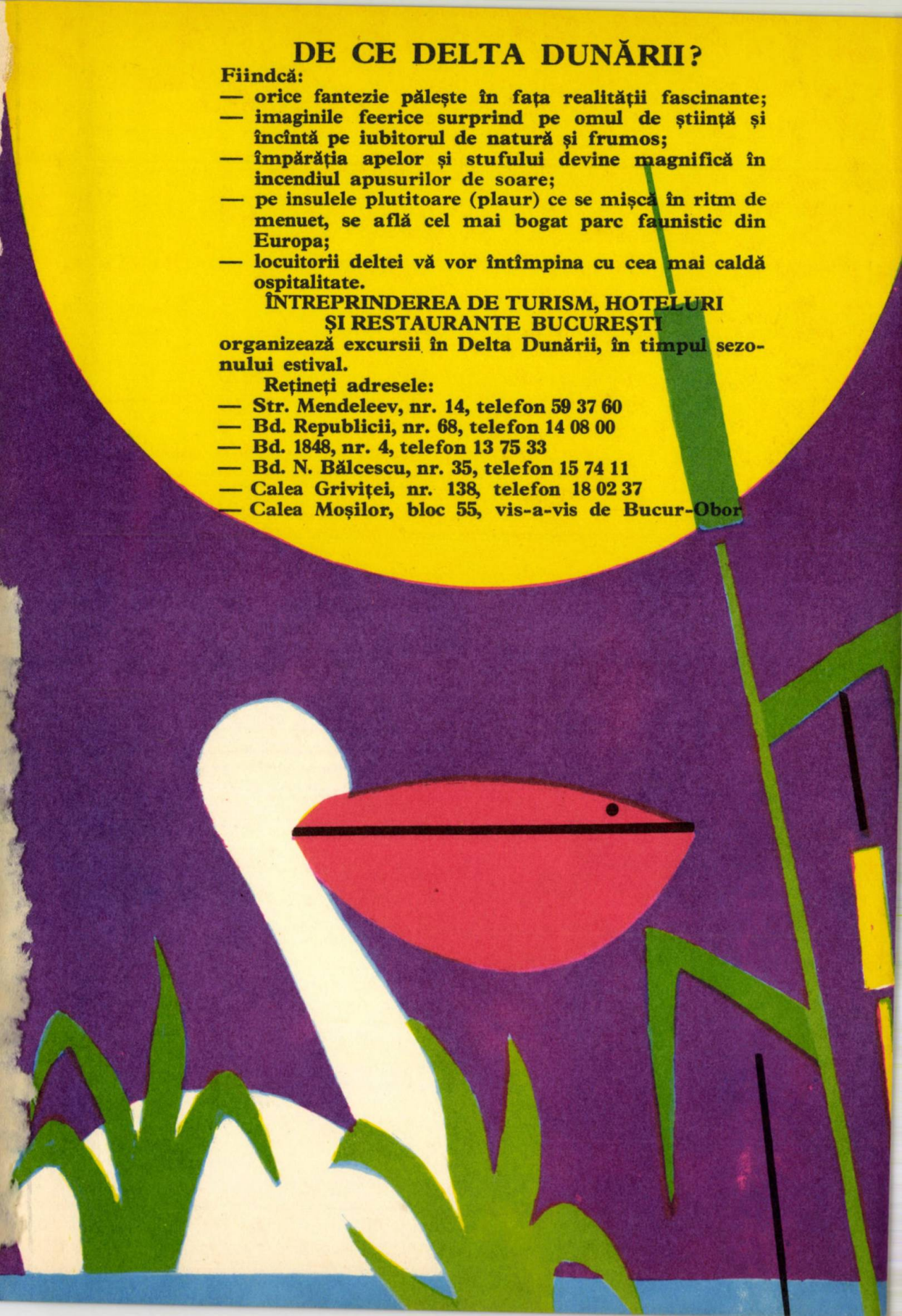

Lei 15